

Chronograf

EUROPEJSKI

02.10.2025 - kryzys mieszkaniowy w Europie coraz mocniej uderza w podstawowe prawa obywateli – ponad 47 mln osób nie stać na ogrzewanie domu, ok. 1 mln, w tym 400 tys. dzieci, żyje w bezdomności, a co czwarty młody Europejczyk mieszka w warunkach przeludnienia. Drożyzna i brak mieszkań opóźniają usamodzielnianie się młodych, utrudniają życie pracownikom kluczowych zawodów publicznych i pogłębiają poczucie wykluczenia. Unijny Plan na rzecz Dostępnego Mieszkalnictwa zakłada więcej środków, poluzowanie reguł wydatkowania, większe zaangażowanie kapitału prywatnego, uproszczenie procedur oraz regulację najmu krótkoterminowego, ale jego powodzenie zależy od realnej woli politycznej państw członkowskich i zdolności do podporządkowania inwestycji społecznym, a nie wyłącznie komercyjnym celom.

09.10.2025 - Parlament Europejski przyjął rewizję Dyrektywy o Europejskich Radach

Zakładowych, wzmacniając prawa pracowników w przedsiębiorstwach ponadnarodowych. Nowe przepisy doprecyzowują dotychczasowe regulacje, zapewniają szybszy dostęp do informacji i bardziej realne konsultacje w sprawach dotyczących zatrudnienia, przy jednoczesnym uproszczeniu procedur dla firm przestrzegających prawa. Zmiany poparło ponad 67% europosłów, a teraz dyrektywa musi zostać formalnie przyjęta przez Radę UE i wdrożona do prawa krajowego. OPZZ zapowiada monitorowanie procesu transpozycji w Polsce, aby wzmocnione uprawnienia ERZ przełożyły się na praktykę działania w firmach ponadnarodowych.

12.10.2025 - dwadzieścia dziewięć europejskich państw, w tym Polska, rozpoczęło w stopniowe wdrażanie nowego systemu kontroli granicznej, który zobowiązuje obywateli spoza Unii Europejskiej do rejestracji danych biometrycznych przed przekroczeniem granic strefy Schengen. Nowy, zautomatyzowany System Wjazdu/Wyjścia (EES)

ma całkowicie zastąpić tradycyjne stemple paszportowe w kwietniu 2026 roku. Rozwiązanie ma przeciwdziałać przekraczaniu dozwolonego czasu pobytu oraz oszustwom tożsamościowym. Zamiast ręcznego stemplowania dokumentów, podróżni spoza UE będą skanować swoje paszporty i przekazywać odciski palców oraz zdjęcie twarzy przy wjeździe na teren strefy Schengen.

16.10.2025 - TSUE orzekł, że zwierzęta domowe przewożone samolotem nie są wyłączone z pojęcia „bagażu”, więc linie lotnicze odpowiadają za ich zaginięcie lub uszkodzenie na zasadach jak za rzeczy osobiste pasażera. Sprawa dotyczyła pasażerki Iberii, której pies zaginął podczas transportu z Buenos Aires do Madrytu. Trybunał potwierdził jednak, że jeśli właściciel nie złożył specjalnej deklaracji wartości, odszkodowanie jest ograniczone do standardowego limitu z konwencji montrealskiej, niezależnie od faktycznej czy emocjonalnej wartości zwierzęcia. Wyrok może mieć znaczenie dla rosnącej liczby roszczeń związanych z przewozem zwierząt i wpisuje się w szerszą dyskusję UE o prawach pasażerów linii lotniczych.

17.10.2025 - w pierwszym kwartale 2025 r. w Belgii doszło do 470 wypadków z udziałem e-hulajnóg (wzrost o 62 proc.), średnio 5 dziennie, a większość poważnych urazów dotyczy głowy. W Polsce od stycznia do sierpnia odnotowano 669 zdarzeń – niemal dwa razy więcej niż rok wcześniej – z 5 ofiarami śmiertelnymi i ponad 610 rannymi; ponad połowa poszkodowanych ma 10–19 lat. Mimo istniejących regulacji eksperci apelują o twardsze przepisy, ograniczenie prędkości oraz obowiązkowe kaski, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży. W Polsce 17 października Sejm uchwalił ustawę wprowadzającą obowiązek

noszenia kasków przez rowerzystów, użytkowników e-hulajnóg i urządzeń transportu osobistego do 16. roku życia. Nowe przepisy zbliżają Polskę do krajów takich jak Szwecja, Czechy, Francja i Hiszpania, gdzie podobne regulacje już obowiązują. Ustawa przewiduje także odbieranie prawa jazdy za przekroczenie prędkości o ponad 50 km/h na drogach jednojezdniowych dwukierunkowych poza terenem zabudowanym.

21.10.2025 - Parlament Europejski przyjął nową dyrektywę w sprawie prawa jazdy, która ma poprawić bezpieczeństwo na drogach. Przewiduje ona m.in. zmiany w egzaminach (większy nacisk na świadomość ryzyka, martwe pole, używanie telefonu), koniec bezterminowych praw jazdy oraz obowiązkowy co najmniej dwuletni okres próbny dla nowych kierowców z surowszymi karami za wykroczenia. Wprowadzone zostanie cyfrowe prawo jazdy w telefonie (przy zachowaniu możliwości posiadania plastikowej karty) oraz możliwość uzyskania kat. B od 17 lat (z opiekunem) i wcześniejsze uzyskanie uprawnień zawodowych kierowców. Nowe przepisy ujedlicą też zakazy prowadzenia pojazdów – utrata prawa jazdy za poważne wykroczenia w jednym państwie UE będzie obowiązywać w całej Unii.

21.10.2025 - Komisja Europejska przedstawiła plan prac na rok 2026, który koncentruje się na wzmacnianiu gospodarczej i technologicznej niezależności UE oraz odciążeniu biznesu poprzez redukcję biurokracji (-25 proc. obciążeń administracyjnych, a dla MŚP -35 proc.). Zapowiedziano szereg inicjatyw wspierających innowacje: Europejski akt o innowacjach, akty dotyczące chmury i AI, technologii kwantowych, materiałów zaawansowanych oraz powołanie Centrum

surowców krytycznych. Ważnym filarem pozostaje transformacja energetyczno-klimatyczna – w tym nowy pakiet dla unii energetycznej, rozwój infrastruktury dla OZE, CO₂ i elektromobilności oraz działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym. Program przewiduje też wzmocnienie europejskiego przemysłu obronnego i dalsze wsparcie Ukrainy, a w sferze społecznej – akt o wysokiej jakości miejsc pracy, pakiet sprawiedliwej mobilności oraz działania edukacyjne pod kątem gospodarki cyfrowej. Uzupełnieniem są nowe inicjatywy handlowe (m.in. z Indiami, krajami Azji i Zatoki) oraz wsparcie dla rolnictwa i sektora żywności poprzez promocję europejskich produktów i przegląd regulacji w łańcuchu dostaw żywności.

22.10.2025 – odbyła się inauguracyjna sesja plenarna Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, rozpoczynająca kadencję 2025–2030. Nowym przewodniczącym EKES został Séamus Boland, a wiceprzewodniczącymi Marija Hanževački (ds. komunikacji) i Alena Mastantuono (ds. budżetu). Polskę reprezentuje 21 członków, w tym ze strony związkowej m.in. prezes ZNP Sławomir Broniarz oraz Dariusz Potyrała z OPZZ. EKES jako organ doradczy UE opiniuje projekty unijnego prawa i wzmacnia dialog społeczny. OPZZ podkreśla znaczenie nowej kadencji dla obrony praw pracowniczych w kontekście zielonej i cyfrowej transformacji oraz zapowiada aktywną obecność polskich związkowców w pracach Komitetu.